

De gezondheidszorg in Spanje:

Hoe kan ik op een gezonde manier overwinteren in- of emigreren naar Spanje?

U bent wellicht één van de vele Nederlanders die op dit moment rondloopt met het idee om naar Spanje te emigreren of om er te gaan overwinteren en u vraagt zich daarbij af hoe de gezondheidszorg in Spanje is geregeld. Gezondheidszorg kan een drempel zijn voor een emigratie naar Spanje, zeker als u ziek of hulpbehoevend bent, maar in het algemeen geldt dat de gezondheidszorg in Spanje minstens zo goed is als in Nederland. Omdat in Spanje nu eenmaal veel dingen anders zijn georganiseerd, is dat in de gezondheidszorg ook zo. En dat is even wennen! De informatie die wij u hierbij aanbieden, gaat over de volgende onderwerpen:

1. **De gezondheidszorg in Spanje in het algemeen.**
2. **Wat te doen in concrete situaties?**
3. **Hoe kan ik mij verzekeren en waarop heb ik dan recht?**

In Spanje bestaat er een duidelijke scheiding is tussen de staatsgezondheidszorg die wordt aangeboden door de overheid en privé gezondheidszorg. Er zijn staatsziekenhuizen, staatsverpleeghuizen, staats huisartsen, etc. en er zijn ook privé ziekenhuizen, privé verpleeghuizen, privé huisartsen, privé tandartsen, etc.

De staats gezondheidszorg: het Spaanse ziekenfonds Wanneer u in Spanje woonachtig bent en u staat ingeschreven in het bevolkingsregister in uw woonplaats (het zogenaamde **empadronamiento**) heeft u recht op staats gezondheidszorg die wordt aangeboden door de **Seguridad Social**. U heeft dan recht op een huisarts in de huisartsenpost (**Centro Salud**) in uw woonplaats en u bent aangewezen op een staatsziekenhuis in uw regio (indien u dat wenst kunt u een arts kiezen van een huisartsenpost in een andere gemeente of naar een staatsziekenhuis gaan in een andere regio). Ook verpleeghuiszorg valt in Spanje onder de **Seguridad Social**.

De privé gezondheidszorg Naast uw ziekenfondsverzekering kunt u in Spanje altijd een particuliere ziektekostenverzekering afsluiten. U heeft dan recht op een privé huisarts en u kunt in de meeste gevallen terecht in een privé ziekenhuis van uw keuze. Het grote voordeel van de privé gezondheidszorg is dat u altijd een huisarts kunt benaderen die Nederlands spreekt of Nederlander is en in privé ziekenhuizen krijgt u altijd de beschikking over een tolk. Een nadeel is dat uw privé verzekering géén medicijnen vergoed en dat u daarvoor bent aangewezen op de **Seguridad Social**.

De medische zorg in het Spaanse ziekenfonds en de privé gezondheidszorg is van hetzelfde niveau. Daar hoeft u zich echt niet ongerust over te maken. De organisatie van de zorg kan wel anders zijn in het Spaanse ziekenfonds: wat minder service-gericht en met wat minder ´toeters en bellen´

2. Wat te doen in concrete situaties?

Als u heeft besloten om te verhuizen naar Spanje is het van belang om de volgende acties te ondernemen:

1. Informeer uw uitkerings- of pensioen instantie over uw verhuizing;
2. Informeer uw huidige ziektekostenverzekeraar wanneer de verhuisdatum bekend is;
3. U ontvangt van College van Zorgverzekeringen (Amstelveen) formulier 121.
(let er goed op dat u ook voor uw gezinsleden een formulier 121 ontvangt!);
4. Schrijf u in in het bevolkingsregister van de gemeente waar u woonachtig bent in Spanje;
5. Schrijf u in in de Seguridad Social (door overlegging van formulier 121);
6. Vraag uw ziekenfondspas (CIP kaart) aan in het lokale Centro Salud;
7. Sluit eventueel een particuliere ziektekostenverzekering af.

Indien u geen uitkering of pensioen geniet vanuit Nederland, hoeft u die instanties natuurlijk niet te informeren (alhoewel het altijd van belang is dat uw pensioenfonds u actuele adres in het Spanje heeft).

Indien u eenmaal permanent woont in Spanje:

Indien u permanent in Spanje gaat wonen dient u aanspraak te maken op de voorzieningen van de Seguridad Social in Spanje. U kunt zich eventueel bijverzekeren via een Spaanse particuliere ziektekostenverzekering.

Vanaf het moment dat u in Spanje woont, zal uw uitkerings- of pensioeninstantie in Nederland een bijdrage op uw uitkering of pensioen inhouden. Deze is over het algemeen minder dan de premies die u tot dan toe heeft betaald. Indien u geen uitkering of pensioen geniet vanuit Nederland, worden de premies voor het Spaanse ziekenfonds inghouden op uw spaanse loon (als u werkt in Spanje) of spaanse uitkering. Hieronder ziet u in een aantal concrete situaties waar u aanspraak op kunt maken.

U heeft een dokter nodig:

Ga dan direct naar uw lokale huisartsenpost (Centro Salud). In de grotere gemeenten is deze altijd geopend (24 uur per dag) en als dat niet het geval is, wordt u verwezen naar een buurgemeente. Net als in Nederland speelt uw huisarts een rol bij de doorverwijzing naar het ziekenhuis. U neemt altijd uw ziekenfondspas (CIP kaart) mee ter legitimatie. Indien u medicijnen krijgt voorgeschreven wordt het recept voor u uitgeschreven op een groen formulier (als u jonger bent dan 65 jaar). U betaalt dan aan de apotheker 40% van de medicijnkosten. Bent u ouder dan 65 jaar dan ontvangt een receptvoorschrift op een rood formulier. In dat geval zijn de medicijnen gratis voor u.

U wordt doorverwezen naar een ziekenhuis:

Indien uw huisarts u doorverwijst naar een ziekenhuis, dient u zich te melden in het staatsziekenhuis van uw regio. Uw huisarts vertelt welk ziekenhuis dat is. U meldt zich in dat ziekenhuis ook met uw ziekenfondspas. Bespreek het met u arts als u liever een ander staatsziekenhuis wilt bezoeken.

U heeft een spoedgeval:

U meldt zich direct met uw ziekenfondspas op de EHBO van het staatsziekenhuis. Indien u een ambulance belt, vermeld dan dat u lid bent van de Seguridad Social en dat u terecht wil komen in een staatsziekenhuis. Spanje kent twee type ambulances: (1) de trauma ambulance met een arts aanwezig in geval van ernstige ongevallen of aandoeningen en (2) de ambulance met louter een chauffeur die u in stabiele toestand vervoert naar het ziekenhuis. Indien u in een ernstige situatie een ambulance belt, probeer dan altijd de ernst van de zaak goed over te brengen!

U heeft een fysiotherapeut of een tandarts nodig:

In Spanje is een fysiotherapeut of tandarts niet verzekerd in het ziekenfonds. Deze dient u dus zelf te betalen of daarvoor een particuliere ziektekostenverzekering af te sluiten.

U heeft thuiszorg nodig:

Sinds 1 januari 2007 heeft u in Spanje via het Spaanse ziekenfonds recht op thuiszorg (aangeboden door een staatsinstelling). De praktijk is echter nog niet ingesteld op de uitvoering van de hieraan gekoppelde nieuwe wet (La Ley de la Dependencia), wat betekent dat u wel eens een behoorlijke tijd dient te wachten vooraleer u wordt geïndiceerd en thuiszorg kunt ontvangen. Net als in Nederland is er een systeem van indicatie en urgentie: mensen die het het hardst nodig hebben, ontvangen het eerst zorg. Helaas is er in Spanje nog een algemeen capaciteitsprobleem (te weinig personeel beschikbaar).

U dient te worden opgenomen in een verzorgings- of verpleeghuis:

Ook hierbij geldt dat u recht heeft op een opname in een (staats) verpleeghuis. Verzorgingshuizen bestaan niet in Spanje. Het is gebruikelijk dat u pas wordt opgenomen in een verpleeghuis als u niemand meer heeft die voor u kan zorgen en als u écht verpleeghuiszorg nodig heeft. Indien een opname urgent is, wordt er altijd een plek voor u gevonden, maar dan heeft u geen inspraak in welk verpleeghuis. Net als bij thuiszorg kan het voorkomen dat u boft en dat de Seguridad Social u verwijst naar een privé verpleeghuis, omdat men daarmee afspraken heeft gemaakt. Er is geen mogelijkheid om u particulier te verzekeren voor een opname in een particulier verpleeghuis. Stel dus dat u kiest voor een opname in een particulier verpleeghuis, dan dient u die kosten geheel zelf te betalen.

Indien u tijdelijk woont in Spanje (overwinteren):

Indien u slechts enkele maanden per jaar in Spanje verblijft, blijft u gewoon verzekerd voor ziektekosten en de AWBZ in Nederland (behalve als u gaat werken in Spanje).

Lees voordat u naar Spanje gaat de polisvoorwaarden van uw ziektekostenverzekering goed door en neem contact op met uw zorgverzekeraar, want het is goed om te weten wat u dient te doen op het moment dat u een dokter nodig heeft of wordt opgenomen in een ziekenhuis. Goed om te weten dat u via uw Nederlandse ziektekostenverzekering altijd recht hebt op privé gezondheidszorg in Spanje. Vraag voordat u naar Spanje vertrekt bij u verzekeraar de Europese Verzekeringskaart aan. Hiermee bent u verzekerd van zorg (via de Seguridad Social). Een (doorlopende) reisverzekering is hierbij zeker geen overbodige luxe (omdat in sommige gevallen de Nederlandse ziektekostenverzekeraar minder vergoed dan de gemaakte kosten in Spanje). U heeft dus altijd 2 opties: naar een staatsinstelling of arts (vergoeding op basis van de verdragsregeling middels uw Europese Verzekeringskaart) of naar een privé instellingen of arts (vergoeding achteraf op basis van uw ziektekostenverzekering in Nederland).

U heeft een dokter nodig?

Ga direct naar een lokale (staats) huisartsenpost (Centro Salud) of bezoek een privé huisarts. In de meeste gevallen is het beter een privé arts te bezoeken, omdat die bijvoorbeeld Nederlands met u spreekt. In sommige – dringende – gevallen is het beter en sneller om de huisartsenpost in uw woonplaats te bezoeken. In geval u een privé arts bezoekt, kan het zijn dat u het consult dient te betalen. De rekening die u van deze arts ontvangt, kunt u in Nederland in de meeste gevallen declareren bij u ziektekostenverzekeraar.

U wordt doorverwezen naar een ziekenhuis?

Indien u wordt doorverwezen naar een ziekenhuis kiest u een privé ziekenhuis bij u in de buurt. Indien u alleen een specialist consulteert, wordt u gevraagd om de kosten voor dat consult direct te voldoen. Ook hier geldt weer dat u de rekening die u daarvoor ontvangt in Nederland kunt declareren bij uw ziektekostenverzekeraar. Indien u dient te worden opgenomen zal u worden gevraagd naar uw verzekeringspapieren. In veel gevallen zal u worden gevraagd een borgsom te betalen. Op het moment dat het ziekenhuis van uw ziektekostenverzekeraar uit Nederland een financiële garantiestelling heeft ontvangen, kunt u uw borgsom terugvragen. In dat geval hoeft u verder ook niets meer te betalen voor uw verblijf in het ziekenhuis.

In een beperkt aantal gevallen heeft u in Nederland een ziektekostenverzekering afgesloten die bij opname in het buitenland de kosten aan u terugbetaalt en niet aan het ziekenhuis. In dat geval dient u de kosten voor uw opname in Spanje eerst zelf te betalen. Vergewis u er dus altijd van wat voor een soort verzekering u heeft afgesloten in Nederland vóórdat u naar het buitenland gaat en neem bij twijfel altijd contact op met uw verzekeraar om er zeker van te zijn wat te doen in geval van medische zorg in Spanje.

U heeft een spoedgeval:

Hier geldt wederom dat u een afweging moet maken inzake de spoed. Naar welk ziekenhuis gaat u? Liefst naar een privé ziekenhuis, maar als het probleem erg urgent is en een staatsziekenhuis is dichterbij, dan gaat u liever naar het staatsziekenhuis. In een aantal gevallen zult ook bij een spoedopname worden gevraagd om een borgsom te betalen. Dat geldt gelukkig niet voor alle privé ziekenhuizen.

U heeft een fysiotherapeut of tandarts nodig

Afhankelijk van uw ziektekostenverzekering in Nederland kunt u de door u betaalde kosten voor uw fysiotherapeut of tandarts in Spanje declareren bij uw ziektekostenverzekeraar in Nederland. Informeer u ook hierover vóór uw vertrek naar Spanje.

U heeft thuiszorg nodig

U kunt contact opnemen met een privé instelling voor thuiszorg. Deze organisatie declareert uw kosten bij de AWBZ Nederland. In het merendeel van de gevallen zal de Sociale Verzekeringsbank (SVB) uw Wettelijke Eigen Bijdrage niet inhouden op uw uitkering of pensioen als u in het buitenland verblijft. Men brengt dit direct in mindering op de kosten die worden vergoed aan de thuiszorginstelling in Spanje en deze zal u vragen uw Wettelijke Eigen Bijdrage aan hen te voldoen. U kunt op kosten van de AWBZ onbeperkt gebruik maken van thuiszorg in Spanje.

U dient te worden opgenomen in een verzorgings- of verpleeghuis:

U kunt zich in dit geval wenden tot een privé verzorging- of verpleeghuis. De financiële afhandeling is in dit geval gelijk als bij thuiszorg. U betaalt Uw Wettelijke Eigen Bijdrage direct aan de instelling in Spanje. Uw verblijf in een intramurale instelling in Spanje ten laste van de AWBZ is gemaximeerd tot 6 maanden.

3. Hoe kan ik mij verzekeren in Spanje en waarop heb ik recht?

Als u niet tevreden bent met de voorzieningen van het ziekenfonds in Spanje, kunt u een particuliere ziektekostenverzekering in Spanje overwegen. Besef hierbij dat – indien u vanuit Nederland een uitkering of pensioen ontvangt – u naast de premie voor de Spaanse particuliere verzekering ook een inhouding op uw Nederlandse uitkering of pensioen betaalt. Dat is dubbelop. Op dit moment lopen er rechtzaken tegen de Nederlandse overheid om dit ongedaan te maken, omdat er sprake is van een rechtsongelijkheid (via de Vereniging Nederlandse gepensioneerden in Spanje). Natuurlijk heeft het afsluiten van een particuliere ziektekostenverzekering in Spanje ook veel voordelen: u kunt altijd terecht bij een arts die uw taal spreekt of beschikt over een tolk en over het algemeen is de medische zorg in het staats- en privé stelsel wel gelijk, maar de service die u als patiënt ontvangt in de privé gezondheidszorg is altijd veel beter dan in de staats

In Spanje kunt u kiezen uit een groot aantal particuliere ziektekostenverzekeraars. Veel verzekeraars bieden een polis aan die speciaal bestemd is voor buitenlanders. Lees echter nauwkeurig de polisvoorwaarden, omdat de voordelen niet altijd voor u gelden. Alle polisvoorwaarden zijn in te zien via de website van de betreffende verzekeraar. Helaas in veel gevallen alleen beschikbaar in de Spaanse taal en maakt de hoeveelheid tekst het er niet gemakkelijker op. Bij de keuze voor een bepaalde ziektekostenverzekeraar dient u een aantal zaken te overwegen:

- I. Wilt u dat uw verzekeraar rechtstreeks afrekent met uw behandelaar of ziekenhuis?
- II. Wilt u totale vrijheid bij uw keuze voor een ziekenhuis of arts?
- III. Wilt u wel of geen wachttijd voor behandeling?

Ad. I Particuliere ziektekostenverzekeraars in Spanje kennen - net als in Nederland - grofweg twee soorten polissen, te weten een (1) restitutiepolis en een (2) natura polis. In geval van een restitutiepolis betaalt u zelf voor uw consult, behandeling of opname en betaalt de verzekeraar u de gemaakte kosten op basis van originele rekeningen terug. Bij een naturapolis verrekent uw arts, behandelaar of ziekenhuis direct zelf de kosten met uw verzekeraar zonder dat u daar iets mee te maken heeft.

Ad. II Bij nagenoeg alle verzekeraars wordt u de vrijheid gegeven om zelf te kiezen voor een arts, behandelaar of ziekenhuis. U kunt bij veel verzekeraars ook kiezen voor een zogenaamd 'cuadro médico': dat wil zeggen dat de verzekeraar een contract heeft met een aantal artsen en ziekenhuizen waaruit u kunt kiezen. In dit laatste geval betaalt u minder premie!

Ad. III Het is helaas niet mogelijk om u vandaag te verzekeren en morgen een afspraak te maken voor een behandeling. In bijna alle gevallen is er sprake van een zogenaamde wachttijd. Behalve in geval van noodsituaties natuurlijk; dan wordt u in alle gevallen geholpen. Bij uw keuze voor een particuliere ziektekostenverzekering is het raadzaam om vooral ook de wachttijden met elkaar te vergelijken.

Naast bovenstaande zaken vergelijkt u natuurlijk op prijs, vergoedingen, verstrekkingen en andere belangrijke polisvoorwaarden.

Belangrijk is tevens om te weten dat geen enkele particuliere Spaanse ziektekosten verzekeraar medicijnen vergoed, behalve de medicijnen die worden verstrekt tijdens uw opname in een ziekenhuis. Voor uw medicijnen kunt u altijd terecht bij de Seguridad Social, het Spaanse ziekenfonds. Dit is een lastige bijkomstigheid van het verzekeringsstelsel in Spanje. U dient immers met het recept van uw particuliere arts een bezoek te brengen aan uw huisarts in het Centro Salud van uw woonplaats. Vooral als het kostbare medicijnen betreffen, zal deze arts vragen stellen bij de noodzaak en eventueel een onderzoek in een staatsziekenhuis nodig achten. In de meeste gevallen is dit echter niet nodig.

Mocht u nog extra informatie willen dan kunt u terecht bij: www.csconsult.eu in samenwerking met: www.casalasdunas.com